

valget har antaget, at der ikke var Anledning til at opholde Forhandlingen efter saadanne nærmere Oplysningers Indhentelse; og jeg skal derfor stræbe efter de Oplysninger, der gives, og som jeg ogsaa troer kunne være tilstrækkelige til at begrunde Udvalgets Indstilling, at give Thinget en Fremstilling af dette Forholds Beskaffenhed. Der har allerede fra meget gammel Tid været Varder eller Sømærker ud for Grunden af det saakaldte Egense Kloster, for hvilke Sømærker Cieren havde en vis Betaling af de forbifærende Skibe. I Mæret 1685 fik den daværende Cier, Jens Lassen til Orubesholm, ved en Bevilling af 17de Januar Berettigelse til at opføre to nye Varder eller Sømærker, og derfor at have 2 Sk. pr. Commerceløst af hvert indgaaende Skib, og denne Bevilling lyder udtryffeligt paa, at den skal gjælde ikke blot for ham og Arvinger, men for alle dem, som Grunden efter disse eiende vorder, og synes saaledes at have begrundet en Eiendommen følgende reel Rettighed. Dette Forhold synes at have henstaaet urørt indtil Mæret 1812; og det sees ikke af de fremkomne Documenter, om det har været anset nødvendigt, at Cieren i den mellemliggende Tid erhvervede Confirmation paa Bevillingen ved indtraadt Thronskifte. I Mæret 1812 blev det indberettet til Admiralitetet, at disse Sømærker ikke mere gave tilstrækkelig Veiledning ved Indsællingen til Kilmfjorden, og det er meget rimeligt, at det har forholdt sig saaledes, da man seer af den autentiske Fremstilling, der findes i Collegialtidenden for 1848 Nr. 6, at der ikke sjældent er foregaaet Forandringer ved Indløbene til Kilmfjorden, som maatte gjøre det nødvendigt, at Mærkerne flyttedes. Man seer, at saadanne Forandringer ogsaa ere foregaaede i en meget senere Tid, efterat de nye Varder i 1814 vare oprettede; thi dem har man ogsaa maattet flytte. Det Naturligste syntes nu at maatte have været, at det Ofsentlige havde henvendt sig til den daværende Cier af Varderne, og forhandlet med ham om, at han, hvis han vilde bevare sin Rettighed, maatte flytte dem, saaledes at de kunde gjøre den Nytte, som dermed var tilfattet, i alt Fald imod at faae en højere Afgift, hvis dette kunde synes billigt; men en saadan Forhand-

ling har, saavidt man kan skønne, ikke fundet Sted. — Der var derimod dengang en Oldermænd for Rodsvæsenet i Hals, som synes at have været, som man siger, noget om sig, og dertil at have været temmelig begunstiget af overordnede Autoriteter. Han erhvervede under 16de Juni 1813 en Bevilling til, at han paa en Grund, der kaldes Korskholm, og som, saavidt jeg efter Angivelserne kan skønne, maa ligge noget længere ude i Stranden end Egense Varder stode, omtrent Ostfydost for disse, maatte opføre 2 nye Varder, og han og hans Arvinger derfor oppebære 4 Sk. pr. Løst af hvert ind- eller udpasserende Skib, dog imod at han afsandt sig med Egenseklosters Cier med Hensyn til dennes Bevilling til at holde Varder. Han fik altsaa tilstaaet omtrent det dobbelte Beløb mod, hvad der var tillagt Cieren af Egenseklosters Varder, nemlig 4 Sk. af hvert ind- og udgaaende Skib, medens der af Egenseklosters Varder kun oppebæres 2 Sk. af hvert indgaaende; men det var gjort til Betingelse for ham at afstaa sig med Egenseklosters Cier. Denne Afstaaelse kunde de ikke blive enige om, og man ansaa det da for en Selvfølge, at Egenseklosters Cier maatte beholde sin tidligere Rettighed; men man lod ogsaa Rodsoldermanden beholde den ham tilstaaede Rettighed, saaledes dog, at man nedsatte Afgiften, som han og Arvinger skulde være berettigede til at oppebære, til 3 Sk. pr. Commerceløst. Man greb derhos nu til den Foranstaltning, som det synes man burde have begyndt med, nemlig at paalægge Cieren af Egensekloster at flytte sine Varder naturligvis ikke derhen, hvor Rodsoldermandens nye Varder vare oprettede, men i lige Linie med disse, og, efterat dette var iværksat, fik Cieren af Egensekloster i 1817 kongelig Confirmation paa den ældre Bevilling. Jeg anførte, at det syntes, at denne omtalte Oldermænd havde været temmelig begunstiget; thi dette synes at fremgaae, ikke blot af den Tilladelse, han fik til at opføre Varder og oppebære den ommeldte Afgift saavel for sig som for sine Arvinger, men ogsaa af en anden Bestemmelse, uden Tvivl i den samme Resolution, eller i alt Fald i en Resolution af samme Dato, der findes bekendtgjort ved en Admiralitetsplacat af 26de Juni